

עזון תורני שכוחי אגדה של תורה

גליון 700

בית הכנסת "עולי בבל" ע"ש הרב יוסף חיים זצ"ל רח' יוסף חיים אור-יהודה ת"ז

העלייה ההמונית למירון ביום ל"ג בעומר. תופעה מיוחדת של מאות אלפי אנשים המגיעים לשם מכל גווי הקשת: כולם רוצים להגיע למקום הקדוש – ציונו של רבי שמעון בר יוחאי. האר"י הקדוש זי"ע, ששנותיו של רשב"י במערה היו כדי לכפר על העולם כולו. ועוד, מוסיף הרבי מקלויזנבורג זצ"ל ואומר, בגלל שבשמים מצאה חן דרכו של רשב"י לראות רק בטובת ישראל וגנות הגויים, שלחו אותו למערה כדי שיוסיף לקנות שלמות יתירה במידה זו, כמו שכתוב בזמר בר יוחאי: "במערת צורים שעמדת, שם קנית הודך והדרך". רשב"י לא היה יכול לסבול שמדברים בטובת הגויים, גם היהודי הגרוע ביותר טוב פי עשרת מונים מן הגוי הטוב ביותר. ומי שלא אוהב את היהודי הפחות שבפחותים, אומר הרבי מנשכין זצ"ל, לא הגיע למדרגה הנמוכה ביותר של יראת שמים. אומר הרבי מקלויזנבורג זצ"ל, שבאותה שנה נוספת במערה הגיע רשב"י לתכלית השלמות. ומה? שראה בכל דבר פעוט את רוממות נשמתם של עם ישראל, ומצא מעלות באדם הפשוט ואף התפעל מהן. ומה בעצם ראה רשב"י באותו זקן האוחז בחבילות ההדסים? הוא ראה יהודי שמתנער מן החולין האופף אותו, מטרדות היום יום, מהצער והרדיפות של אותה תקופה, ומחפש להדר במצוות שבת. זוהי מהותו של רשב"י - מעלה זו היא ההסבר לכך שציונו הפך לאבן שואבת להמוני העם. שהרי התנא, רבי שמעון בר יוחאי, אינו מסוגל לראות רע בשום יהודי. הוא מקבל כל נפש בעין יפה. וכל זה בא לו בזכות מידת הענווה הגדולה שהייתה בו. זוהי מדרגתו של רשב"י. גם אדם פשוט מישראל שלא זכה להשגות גבוהות. כל מעשה או מצווה של אדם כזה יקרים מאוד. ועל כן אמר לבנו: ראה כמה חביבות מצוות על ישראל". אחים! כל נשכח את המסר העיקרי שהוא רצה להעביר לנו: לאהוב כל יהודי ולהסתכל בזכוכית מגדלת על מעשיו הטובים. ויהי רצון שתשרה בין כל עם ישראל אהבת חברים המביאה לדבקות בבוא יתברך שמו.

פנתח האה

חילול ה' זה לדבר בבית הכנסת!
בפרשת השבוע מזהירה התורה על המצווה הגדולה של קידוש ה' ובנוסף ישנה האזהרה מפני חילול ה': "ולא תחללו את שם קדשי ונקדשתי בתוך בני ישראל". הרמב"ם פסק בהלכות יסודי התורה: "כל בית ישראל מצווין על קידוש ה' הגדול הזה, שנאמר: 'ונקדשתי בתוך בני ישראל', ומוזהרין שלא לחללו, שנאמר: 'ולא תחללו את שם קדשי'".
בספר 'שיח יצחק' (לרבי אליהו מאני - שימש כרבה של חברון) בשער היראה הוא מביא: שבכלל קלון השכינה הוא המדבר בבית הכנסת דברי חולין! נשאלת השאלה: "מה כל כך חמור לדבר בבית הכנסת?" ולמה זה חילול ה'? התשובה תובן על פי משל שמביא ספר 'מעייני השבוע': מלך חשוב ומכובד ביקש לעשות לו עטרת מלוכה. שלח זהב רב, אבנים טובות ומרגליות אל הצורף ואמר לו: "כתר זה אענוד לראשי בשבתי על כס המלוכה לעיני בני עמי, בשל כך ברצוני לחזות בעבודתך בעת עיצובו וליהנות ממעשה ידך. בא ועלה לארמון המלוכה ושב למרגלותי".
איזה כבוד ויקר! נטל הצורף את צוררו ועלה לארמון. המשמרות איפשרו לו לעבור, משרתים ליווהו אל הטרקלין והמלך האיר לו פנים. ישב הצורף לרגלי המלך פתח את צוררו והוציא מתוכו את מכנסיו המטולאים. השחיל חוט ומחט וישב לתקן בהן חורים... אוי לאותה בושא ואוי לאותה כלימה - אוי להעזה מה נורא היה חרון האף!...
כן הוא הנמשל: אדם שבא לארמונו של מלך - בית הכנסת ומדבר בו דברי חולין בשעה שהוזמן לעשות מלאכתו - לשבח לרומם ולגדל את שם ה' יתברך, האין הוא דומה לאותו צורף!... כמה זהירות נדרשת בחילול ה'! וגם אם אדם חושב שמה שיש לו להגיד אפילו הקב"ה מבין שזה חשוב... האם חשב הוא מה יאמרו הסובבים אותו!... מובא ב'באר היטב סימן קנ"א: שהאר"י הקדוש היה נזהר מלדרוש בבית הכנסת שמא יימשכו הקהל לדברי חולין...

שבת שלום
שמשון אליעזר פוקס

זמני השבת
הדלקת נרות 7:02
מוצאי שבת 8:05
נא לשמור על קדושת הגליון
אין לקרוא בשעת התפילה
ל"ת: 8:37

אָהַל הַחֵידוּשׁ

שאלה: איך אכלו רשב"י ובניו מעץ

חרובים ולא חששו לערלה?

בסיפור של רשב"י בגמרא מובא כך "אזלו טשו במערתא איתרחיש ניסא ואיזברא להו חרובתא ועינא מיס" (פירוש רבי שמעון ובנו אלעזר התחבאו במערה והיה להם נס שנברא להם עץ חרובים ומעין מיס) (שבת ל"ג:).

הטעם: כיון שהיה על ידי נס ועץ מנס אין בו דין ערלה דכתיב (ויקרא י"ט) "ונטעתם כל עץ מאכל" והוא לא בא דרך נטיעה וליכא איסור, כמו שמצאנו ברד"ק (במ"ב פרק ד', ז') בעובדא דנס השמן של אלישע דשמן שנברא על ידי נס אין בה חיוב תרומות ומעשרות (שו"ת בית יצחק).

טעם אחר: על פי הירושלמי (פ"ק דערלה ה"ה) דאילן העולה במדבר שאינו מקום ישוב פטור מערלה, אם כן כיון שברחו למערה מחוץ לעיר שלא במקום ישוב פטור מערלה (שו"ת גבעות עולם).

טעם אחר: שבמקום פיקוח נפש היה מותר לאכול, וכיוון שלא היה להם דבר אחר לאכילה, ואם לא היה אוכלים היו באים לכלל פיקוח נפש, לכך אכלו בלי חשש (מחמדי תורה).

טעם אחר: על פי מה שאמרו רבותינו לא עביד קב"ה ניסא למגנא (הקב"ה לא עושה ניסים לחינם) כיוון שראה רשב"י שעשה לו הקב"ה האי ניסא, ידע דלא עביד הקב"ה ניסא למגני וודאי דליכא שם איסור (מחמדי התורה).

אהל לחידוש

חידושים ופגנים לשולחן השבת

"לנפש לא יטמא בעמיו"

כשמת מדינאי צרפתי הוכרח רבה של צרפת בזמן ההוא, רבי צדוק כהן, ללכת להלווייתו. אל הרב נלווה אחד השרים החשובים בממשלת צרפת שהיה ידיד של הרב והעריכו. בדרכם חלפו הרב ומלווהו על פני בית קברות יהודי והרב – שהיה כהן – עקף אותו והאריך מעט את הדרך. השר תמה: מפני מה הרב מאריך את הדרך ולא עובר דרך בית הקברות? השיב לו הרב שהוא כהן והתורה אסרה לכהנים להיטמא למת. כאן נפגע השר עמוקות: "לבית הקברות היהודי אסור לך להיכנס כי אתה כהן, ולבית הקברות הנוצרי מותר לך, זאת אומרת שאנחנו לא חשובים אצלכם כבני אדם?" בהברקה של רגע השיב לו הרב תשובה שהניחה את דעתו, אתם הרי מאמינים באותו האיש, והוא הודיע שלא ימות ושכל המאמינים בו חיים לנצח, לכן אין הקברים שלכם מטמאים, אולם אנו מאמינים במשה רבינו שהודיע שהגיע זמנו למות, ולבסוף מת בפועל, לכן גם אנו היהודים מתים כמותו ומטמאים במותנו. (במחשבה תחילה)

"וספרתם לכם ממחרת השבת"

שאלו את רבי יוסף צבי מסלנט: "מדוע מברכים ספירת העומר בהתלהבות יתרה? והלא ברכה היא כשאר ברכות הנהנין והמצות?" והשיב: "לשאלה זו אין טעם וריח, שכן באמת כל ברכה היו צריכים לברך באותה התלהבות שמברכים לספירת העומר!" תמה השואל: "אם כך הוא, למה באמת לא מברכים כל ברכה בלהבה ולהט?" ונענה: "זו, כבר באמת שאלה טובה ונכונה".

"עד ממחרת השבת השביעית תספרו חמישים יום"

מסופר על הרה"ק רבי מאיר יחיאל מאוסטרובצה זיע"א שנפגש פעם עם הגה"ק רבי חיים עוזר רבה של וילנא זיע"א. לאחר שביקש והפציר רבי חיים עוזר מהרבי מאוסטרובצה שיאמר דברי תורה, ניאות ואמר דבר חידוש. רבי חיים עוזר התפעל וקרא "הרי כבוד תורתו הוא גברא רבא אמיתי". החזיר לו רבי מאיר יחיאל 'גברא רבא' הוא זה שמקל את הסבל מישראל. הראיה לכך, מדברי חז"ל (מכות כב) שאמרו כמה טיפשים אנשים שקמים בפני ספר תורה ולא קמים בפני גברא רבא (תלמיד חכם), שאילו בספר תורה כתוב ארבעים יכנו ובאו רבן ואמרו שלשים ותשע, הרי שיש להם כח להפחית ממה שכתוב בתורה. ולכאורה תמוה, הרי גם מספירת העומר ניתן ללמוד כך, שבתורה נאמר "תספרו חמישים יום" וחכמינו העמידו רק על ארבעים ותשעה? אלא שבספירה לא הקילו על סבלם של ישראל, אבל במלקות הרי חכמים הקילו על איש מישראל שיקבל מכה אחת פחות ממה שאמרה תורה, ולכן כשרוצים לזהות גברא רבא מביאים ראיה ממלקות.

להערות והארות, הנצח ות,
לעילוי נשמת וכו' 054-8566615
לקבלת העלון במייל נא לכתוב ל:
8444774@Gmail.com

אהל המעשה

הכהנים מורמים מעם. הם הופרשו, הובדלו והתקדשו בקדושה מיוחדת, ומשום כך הצטוו במצוות המיוחדות להם. והכהן הגדול, שהתווספה בו תוספת מעלה על אחיו הכהנים, מוזהר באזהרות יתר המיוחדות רק לו. בעצם, **כל מי שנושא בתפקיד - צריך לנהוג במשנה זהירות על כל צעד ושעל, ואינו רשאי לעשות מעשים או לְדַבֵּר כאחד העם.** אם אינו נוהג כך - הריהו מזלזל במעמדו ומגלה כי אינו ראוי לו.

גם תלמיד חכם הוא תפקיד, ומשום כך כותב הרמב"ם (הלכות דעות): "כשם שהחכם ניכר בחכמתו ובדעותיו, והוא מובדל בהם משאר העם, כך צריך שיהיה ניכר במעשיו, במאכלו ובמשקו ובעשיית צרכיו, ובדבורו ובהילוכו ובמלבושו ובכלכלו דבריו, ובמשאו ובמתנו, ויהיו כל המעשים האלו נאים ומתוקנים ביותר".

חז"ל (יומא פו.) אמרו "היכי דמי חילול השם? אמר רב: כגון אנא, אי שקילנא בישראל מטבחה ולא יהיבנא דמי לאלתר". אם רב יקנה בהקפה, ולא ישלם מיד במעמד הקנייה, יהיו תמיד כאלו שיפתחו את הפה וירננו: "הרב מקבל בחינם בתמורה להכשר שהוא נותן לאטליז..." אמנם זוהי מחשבה אווילית לחלוטין, ומכל מקום מחרחרי הריב והמחלוקת אף פעם לא פסו מן העולם... משום כך נהג רב חומרה יתירה בעצמו, ונוהר גם בדברים המותרים. חז"ל מספרים (פסחים נו.) שכשסנחריב וצבאו צרו על ירושלים, חזקיהו המלך סתם את מעיין המים שיצא מבית המקדש וסיפק מים לכל תושבי ירושלים וחוצה לה, וזאת כדי שסנחריב וצבאו לא יוכלו לשתות ממנו. חזקיהו סתם אותו באמצעות שֵׁם המפורש, וחכמים לא הודו לו, משום שלאחר שנסגר – הוא לא נפתח שוב, ועדיין ממתינים אנו לפתיחתו. מרן החיד"א כותב (שם הגדולים) שקיבל מזקני ירושלים שלפני כארבע מאות שנה הגיע לארץ שולטן טורקי בשם אבו סיפין ("אבי החרבות" - סיף בערבית פירושו חרב), שכולם פחדו ממנו, וביקש שיקראו לפניו את החכם היהודי כדי לצוות עליו שיפתח לו את המעיין שסתם חזקיהו, ואם לאו – דמו בראשו. באותה תקופה, הגדול שביהודים היה רבי חיים וויטאל, ומשמע על בואו של השולטן ועל בקשתו, אמר את השם המפורש והתעופף לדמשק. נעלם ואיננו, כמי שבלעה אותו האדמה.

מיד נגלה אליו האריז"ל בחלום ואמר לו: "הסכלת עשו, אותו אבו סיפין הוא גלגול של סנחריב. סן חריב – פירושו שתי חרבות. ואתה ניצוץ של חזקיהו המלך. אם היית פותח לו את המעיין בשעת הכושר הזו – היית מתקן את חטאו של חזקיהו, שם שמים היה מתקדש על ידך, והייתה מתחילה הגאולה". "לא רציתי להשתמש בשם המפורש לצורך פתיחת המעיין", השיב רבי חיים. "והרי כן השתמשת בו כדי להגיע לדמשק", השיבו האריז"ל. "יכולת להשתמש בו כדי להביא את הישועה". "אם כן, אשוב לירושלים ואשתמש בו עתה", הציע רבי חיים.

"כבר חלפה השעה", השיבו האריז"ל. רבינו יוסף חיים זצ"ל (בן יהודיע פסחים) מוסיף שאותו אבו סיפין הגיע אחר כך לעיר בגדד, שם מת ונקבר בתוך חצר גדולה שהיתה בנויה בסוף מבואות היהודים. על קברו רבצה קליפה שגרמה לגויים להאמין בו, והיו גם יהודים שעלו על קברו לבקש בקשות.

המקובל הישע מוהר"ר ששון מרדכי זצ"ל, לקח בית בסמוך למקום קברו, ועסק שם בקבלה ובייחודים, עד שביטל את אותה קליפה, ומאז הפכה כל החצר, והקבר שבתוכה, לחורבת אשפתות, ובטל כוחו של אותו

אבו סיפין גם בעיני הגויים, עד שאינו נחשב בעינייהם לכלום אלא ככלב מת. ומי יודע בסוד ה' איזה גלגול היה בו, ברב ששון, אשר על ידו התבטלה קליפתו של זה. מסיפור זה למדנו, **שלכל אדם יש תפקיד מיוחד אותו ייעד לו הקב"ה. לו – ורק לו. איש לא יוכל לעשות אותו במקומו.** באותה תקופה רק רבי חיים וויטאל יכול היה לפתוח את מי המעיין ולקרב את הגאולה, ובתקופת ה"בן איש חי" רק לרבי ששון מרדכי היתה האפשרות לבטל את הקליפה מקברו של אבו סיפין.

כך נוכל להבין את ציווי התורה לכהן הגדול שלא לצאת מבית המקדש, גם לא ללוויות של הוריו וקרוביו, משום שלכהן הגדול יש התפקיד שלו, והוא – ורק הוא – יכול למלא את התפקיד הזה. כך הוא רצון ה' בייעדו לו את תפקידו המורם.

אחד מגיע לשיבה

ומבקש ללמוד שם.

אומרים לו: "איך לנו מקום בבית המדרש"

- אז אני אביא סטנדר וספרים מהבית.

משיבים לו: "אבל איך לנו מקום בחדר האוכל"

- אז אני אכל פלאפל

"אבל איך לנו מקום בפנימייה".

- אז אני אביא מזרון מהבית.

"אבל לומדים פה ביידיש"

- אז אני אלמד גם ביידיש.

"איך תלמד אם אפילו עברית אתה לא מבין,

כבר שעה אומרים לך שתתחפף

ואתה לא מבין".

קצת מאתל

הגמרא במסכת שבת לג: מביאה מה קרה כשיצאו רשב"י ובנו בפעם השנייה מהמערה: יצתה בת קול ואמרה צאו ממערתכם, נפקו, כל היכא דהוא מחי ר' אלעזר הוי מסי רבי שמעון. אמר לו בני די לעולם אני ואתה. ההסבר הפשוט הוא מסבירה הגמרא שאחרי י"ב חודש ששהו במערה בנוסף ל"ב שנה ששהו שם, הם יצאו מהמערה, וכל היכן שהזיק רבי אלעזר בראייתו, בא רבי שמעון וריפאו, עד שאמר רבי שמעון לר' אלעזר: "בני, די לעולם אני ואתה!" – "מספיק שאני ואתה נלמד תורה, ואין לנו לכעוס על כולם שלא עוסקים בתורה."! אך הרב מבאנילא זצ"ל הסביר באופן מיוחד את הגמרא: מסופר שפעם אחת אמר הבעל שם טוב זצ"ל לאחד מתלמידיו שילך לאיש פלוני בכפר פלוני כדי ללמוד ממנו מידות. הדבר היה לפלא בעיני התלמיד, כי מי לנו גדול במידות מהבעש"ט ותלמידיו... אבל לא הרהר אחר רבו, והלך לכפר ההוא.

כאשר בא לשם פנה לבית אותו אדם וביקש להתאכסן אצלו. בעל הבית קיבלו בספר פנים יפות, ונתן לו כל מחסורו. ביקש התלמיד ללמוד את דרכי בעה"ב כאשר ציוהו רבו, וראה שהוא תלמיד חכם וחסיד ובעל מידות טובות, ועוסק תמיד במצוות ובמעשים טובים. אך לא מצא בו דבר מיוחד שיצריכו לבוא לכאן ללמוד ממנו.

תוך כדי שהייתו בביתו, ראה התלמיד שבבית מתאכסן אחד שהיה מושחת במידותיו, והיה קשה בעיניו למה מרשה בעל הבית לאדם כזה להתגורר בביתו?! אבל לא העיז לומר לו מאומה.

כשנפרד התלמיד מהמארח, הודה לו בכל לבו על הכנסת האורחים הלבבית שזכה לה בביתו. ובתוך דבריו העיר ושאל את בעל הבית: "אמור לי מדוע אתה מחזיק אדם רשע בתוך ביתך.!!"

ענהו בעל הבית בפליאה: "אצלי?!.. לא ידעתי שהוא אדם רשע, ועתה אצווה למשרתי להודיעו שעליו לעזוב את ביתי!. אבל תמה אני עליך – מתי מצאת זמן לעיין במעשי השני. האם כבר גמרת לבדוק את מעשיך?...!!"

הבין התלמיד שלכן שלחו הבעל שם טוב לכפר הזה, כדי שילמד מבעל הבית, שהעיקר צריך לפקח על מעשיו שיהיו כולם טובים בלי נדנוד חטא, ולא כאותם שדואגים על מעשי אחרים ולא על מעשיהם. וזה שאמר רשב"י "בני די לעולם!", כלומר, אל לך להתבונן במעשי העולם "אני" קודם אדם צריך לבדוק את ה"אני" את עצמו, ואחרי שסיימת לבדוק ולתקן את עצמך כראוי אז – "אתה" יכול הנך להצביע ולהסתכל במעשיו של השני... תזרתו מגן לנו היא מאירת עיננו הוא ימליץ טוב בעדנו...

לבריאות ברכה והצלחה
סמי בן חילוה הי"ו
שמחה בת שרה הי"ו
הם וילדיהם וכל אשר להם.

סעיד אשר בן לאה הי"ו
אורה בת סניורה הי"ו

שיעור בפרשת שבוע
מהרב **שמשון פוקס שליט"א**
כל יום חמישי
מיד לאחר מנחה
בביכני"ס **אור אבנר**
רח' משה דיין קרית הסביונים יהוד
מנחה - בשעה **19:00**

בית הכנסת
"עולי בבל"
ע"ש הרב יוסף חיים זצ"ל

שחרית - 7:30
מנחה ערבית - 19:00
שיעורי תורה מידי יום
שעה לפני מנחה

יום א' ב' ה'
רב בית הכנסת
הרב יהונתן אמדי שליט"א
יום ג'
הרב **שמשון פוקס שליט"א**
יום ד'
הרב **נאור דרשני שליט"א**
יום ה' -
הרב **רפאל עגיב שליט"א**
בשעה **20:00**
"יש קונה עולמו בשעה אחת"

שימו לב <<<<

"עץ חיים היא למחזיקים בה"
לזכות להצלחה ולבריאות איתנה

אסף מזרחי בן רחל ומשפ' הי"ו
שאל סאלם בן גיט ומשפ' הי"ו
דוד אשר בן איבון ומשפ' הי"ו
דוד חיים בן עליזה ומשפ' הי"ו
טוביה שרבי בן נוימה ומשפ' הי"ו
אופיר דלל בן אורה ומשפ' הי"ו

בית הכנסת **"היכל יצחק דוד"**
רח' דוד אלעזר 18

תפילת שחרית 6:30
מנחה וערבית (סמוכות) 19:00
שיעורי תורה מידי יום אחרי ערבית

יום א' - הרב **שמשון פוקס שליט"א**
יום ב' - הרב **הגאון אברהם הכהן שליט"א**
יום ג' - הרב **שלום אטלן שליט"א**
יום ד' - הרב **בן יאבו שליט"א**
יום ה' - הרב **דניאל קמחי שליט"א**

לימוד אברכים עם תלמידים כל יום שני ורביעי בשעה **20:00**
ערבית מאוחרת: יום ב' 20:45 יום ד' 20:45 יום ה' 21:00